

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત
આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૭
એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)
Economics of Social Sector

તારીખ : ૧૩/૦૬/૨૦૧૭

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

- પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૦૮)
૧. ઉચ્ચશિક્ષણની સમસ્યાઓ જણાવો.
 ૨. માનવમૂડી અને ભૌતિકમૂડીનો ખ્યાલ આપો.
 ૩. કુલ પ્રજનનદર અને બાળમૃત્યુદર એટલે શું ?
 ૪. બહુમુખી ગરીબાઈ આંક એટલે શું ?
- પ્રશ્ન : ૨ (અ) આર્થિક વિકાસમાં શિક્ષણનો ફાળો સમજાવો. (૦૭)
(બ) શિક્ષણની ખાનગી અને જાહેર માંગ સમજાવો. (૦૭)
- અથવા
- ભારતની સ્વાસ્થ્ય - સારવાર વ્યવસ્થા વિશે ટૂંકમાં જણાવો. આયોજનકાળ દરમિયાન તેના લક્ષ્યો અને ધ્યેયોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
- પ્રશ્ન : ૩ હાવે લેબેન્ચાઈન આપેલ વસ્તી અંગેના સિદ્ધાંતની આકૃતિ વડે વિગતવાર સમજાવો. (૧૪)
- અથવા
- ગરીબાઈ એટલે શું ? ગરીબાઈના કારણો જણાવી, ભારતમાં ગરીબાઈ દૂર કરવા સરકારે કરેલા કાર્યક્રમોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)
૧. વસ્તીશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્ત્વ
 ૨. ભારતમાં શિક્ષણક્ષેત્રે કરવામાં આવેલા સુધારાઓ
 ૩. બેકારીનો ખ્યાલ અને કારણો
 ૪. સ્થળાંતરના પ્રકાર અને અસર કરતાં પરિબલો

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત
આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૭
એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)
Environmental Economics

તારીખ : ૧૪/૦૬/૨૦૧૭

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

૧. ટકાઉ વિકાસના લક્ષણો દર્શાવો.
૨. બજાર નિષ્ફળતા એટલે શું ?
૩. સામુદાયિક સંપત્તિની વ્યાખ્યા જણાવો.
૪. પર્યાવરણ પ્રદુષણ નિયંત્રણ કરવા માટે આદેશ અને નિયમન સાધનો દર્શાવો.
૫. જળ પ્રદુષણની અસરો દર્શાવો.

પ્રશ્ન : ૨ પેરેટો ઈષ્ટતમતાની વ્યાખ્યા આપો. પેરેટો ઈષ્ટતમતાની શરતો જણાવી પેરેટો ઈષ્ટતમતાવાળી ગ્રાહક સમતુલાની આકૃતિ વડે સમજ આપો. (૧૩)

અથવા

પર્યાવરણીય અસ્કયામતના મૂલ્ય નક્કી કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ કઈ છે ? આ સંદર્ભે પ્રવાસન ખર્ચ પદ્ધતિઓ વિગતે સમજાવો.

પ્રશ્ન : ૩ પર્યાવરણ કુળનેટવક એટલે શું ? આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણ વચ્ચેના સંબંધની આકૃતિની મદદવડે ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

રાષ્ટ્રીય કુદરતિ સંસાધન સંચાલન વ્યવસ્થાનું મહત્ત્વ અને મૂળતત્ત્વની વિગતે સમજ આપો.

પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)

૧. વિવિધ પ્રકારના પ્રદુષણ અને તેની અસરો
૨. કેન્દ્ર અને રાજ્ય પ્રદુષણ નિયંત્રણ બોર્ડના કાર્યો
૩. ટકાઉ વિકાસના નિર્દેશકો
૪. પર્યાવરણીય સુરક્ષા ધારો - ૧૯૮૬

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૭

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Theories of Growth and Development

તારીખ : ૧૫/૦૬/૨૦૧૭

બેઠક નંબર :

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ દસ) (૧૦)

૧. આર્થિક વિકાસની વ્યાખ્યા આપો.
૨. નવપ્રવર્તન એટલે શું ?
૩. નીચી ખેત ઉત્પાદકતા માટેના કોઈ પણ ચાર કારણો જણાવો.
૪. સામાજિક ખર્ચ-લાભ નક્કી કરવાના કોઈ પણ ચાર ધોરણો જણાવો.
૫. ગરીબાઈના વિષયકની વ્યાખ્યા આપો.
૬. આર્થિક વૃદ્ધિનો અર્થ
૭. આર્થિક વૃદ્ધિને અસર કરતાં પરિબલો
૮. મૂડીવાદી અધિશેષ એટલે શું ?
૯. સમતોલ વિકાસ શા માટે ?
૧૦. અસમતોલ વિકાસ એટલે શું ?
૧૧. મધ્યમ કદની ટેક્નોલોજી એટલે શું ?
૧૨. ટકાઉ વિકાસની વ્યાખ્યા આપી તેના નિર્દેશકો જણાવો.
૧૩. લેવિસનાં સિદ્ધાંતનું હાર્દ
૧૪. સમતોલ વિકાસમાં રોડન અને લેવિસના વિચારો
૧૫. ખેતી ક્ષેત્રે મૂડી-મૂલક ટેક્નોલોજીના ઉપાયોગની તરફેણ દલીલો લખો.

પ્રશ્ન : ૨ આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયામાં માનવ મૂડીનાં મહત્ત્વ અંગે એ.કે.સેનનાં વિચારો વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. (૧૫)

અથવા

આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો અર્થ સમજાવો. આર્થિક વૃદ્ધિની પ્રક્રિયાને અસર કરતાં વિવિધ પરિબલોની ચર્ચા કરો.

અથવા

લેવિસનો અમર્યાદિત શ્રમનાં સિદ્ધાંત અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રનાં સંદર્ભમાં સમજાવો.

અથવા

સમતોલ અને અસમતોલ વૃદ્ધિ એટલે શું ? હર્ષમેનના અસમતોલ વિકાસના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો.

અથવા

પ્રો. સોલોના લાંબાગાળાના આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલની ચર્ચા કરો. તેની મુખ્ય મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો

- (૧) આર્થિક વિકાસને અસર કરતાં પરિબલો
- (૨) ડોમરનું આર્થિક વૃદ્ધિનું મોડેલ

પ્રશ્ન : ૩ ટૂંકનોંધ લખો :

(૧૫)

- (૧) એડમ સ્મિથનો આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત
- (૨) હર્ષમેનનો અસમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત

અથવા

વિકાસશીલ દેશોમાં ઔદ્યોગિકીકરણને અવરોધતા પરિબલો સમજાવો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો :

- (૧) અલ્પવિકસિત દેશોમાં કૃષિક્ષેત્રની ભૂમિકા
- (૨) અલ્પવિકસિત દેશોમાં નીચી ખેત ઉત્પાદકતા કારણો

અથવા

સામાજિક ખર્ચ અને સામાજિક લાભ એટલે શું ? પ્રોજેક્ટ મૂલ્યાંકનના ભાગ રૂપે ખર્ચ-લાભ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો

- (૧) મૂડીરોકાણના ધોરણો
- (૨) સામાજિક ખર્ચ-લાભ નક્કી કરવાના ધોરણો

અથવા

આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયામાં કૃષિ અને ઉદ્યોગક્ષેત્રની ભૂમિકા સમજાવો.

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો

- (૧) મૂડીરોકાણના ધોરણો
- (૨) અદ્યતન ટેક્નોલોજી અને ટકાઉ કૃષિ વિકાસ

પ્રશ્ન : ૪ કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

(૧૦)

૧. નવપ્રવર્તન અને આર્થિક વિકાસ
૨. હેરડ-ડોમર મોડેલ
૩. ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણ
૪. પરિયોજના મૂલ્યાંકન
૫. એડમ સ્મિથનો આર્થિક વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત
૬. આંતર્જાત વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત
૭. કૃષિ ક્ષેત્રે ઉત્પાદકતા અને કાર્યક્ષમતા
૮. સોલો-મીડનું આર્થિક વૃદ્ધિનું મોડેલ
૯. કાર્લ માર્ક્સના આર્થિક વૃદ્ધિના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ
૧૦. હર્ષમેનનો અસમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૭

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Industrial Economics - III

તારીખ : ૧૬/૦૬/૨૦૧૭

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)

૧. સ્ત્રી કારિગરનો અર્થ આપો.

૨. લઘુત્તમ વેતનની વ્યાખ્યા આપો.

૩. ભારતમાં બેરોજગારીના મુખ્ય કારણો જણાવો.

૪. ભારતીય શ્રમબજારમાં તાજેતરના વર્ષોમાં આવેલા મુખ્ય પરિવર્તનનો જણાવો.

૫. વ્યાજબી વેતનની વ્યાખ્યા આપો.

પ્રશ્ન : ૨ શ્રમબજાર અને વસ્તુ બજાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવી ભારતીય શ્રમ બજારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. (૧૩)

અથવા

વેતનનીતિનું મહત્ત્વ સમજાવી વિવિધ પંચવર્ષિય યોજનાઓ દરમિયાન સરકારની વેતનનીતિની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન : ૩ રાષ્ટ્રીય આવકમાં વેતનના હિસ્સા અંગે જુદા જુદા અર્થશાસ્ત્રીઓના અભિગમોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

બેકારીની વ્યાખ્યા આપી તેના વિવિધ પ્રકારો વિગતે ચર્ચો.

પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)

૧. વૈશ્વિકરણ અને ભારતીય શ્રમબજાર

૨. જીવન યોગ્ય (જીવન નિર્વાહ) વેતન

૩. સ્ત્રી કારિગરોની સમસ્યાઓ

૪. રાષ્ટ્રીય આવકમાં વેતનના હિસ્સાને અસર કરતા પરિબલો

જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ. પી. દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ અમરોલી, સુરત

આંતરિક કસોટી - ૨૦૧૭

એમ. એ. સેમેસ્ટર - III (અર્થશાસ્ત્ર)

Banking & Insurance

તારીખ : ૧૮/૦૬/૨૦૧૭

સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧:૦૦

બેઠક નંબર :

કુલ ગુણ : ૫૦

- પ્રશ્ન : ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૧૦)
૧. આધુનિક બેંકિંગના પિતા કોને કહેવામાં આવે છે ?
 ૨. વેપારી બેંકોના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
 ૩. વીમાના લક્ષણો જણાવો.
 ૪. સ્પ્રીંગલર લીકેજ પોલિસી એટલે શું ?
 ૫. આગના વીમામાં નુકસાન - વળતર મેળવવા માટે કઈ બે શરતો આવશ્યક છે ?
- પ્રશ્ન : ૨ (અ) વેપારી બેંકના પ્રણાલિકાગત કાર્યો સમજાવો. (૦૭)
- (બ) ઓનલાઈન બેંકિંગના લાભાલાભ (૦૬)
- અથવા
- પ્રશ્ન : ૨ (અ) ક્રેડિટ અને ઓવરડ્રાફ્ટ (૦૭)
- (બ) ATM (૦૬)
- પ્રશ્ન : ૩ વીમા કરારનો અર્થ આપી તેના વિવિધ સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. (૧૩)
- અથવા
- પ્રશ્ન : ૩ (અ) જીવન વીમાના ફાયદા (૦૭)
- (બ) ઈસી (૦૬)
- પ્રશ્ન : ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૪)
૧. બેંકિંગ ક્ષેત્રે કોમ્પ્યુટર
 ૨. સીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની ભૂમિકા
 ૩. વીમાક્ષેત્રે ખાનગી કરણના ફાયદા
 ૪. ઉપ પ્રમાણ વિંદગી

